

РАДИЛА САМ У ПАРТИЗАНСКОЈ ФАБРИЦИ ОРУЖЈА

Одмах после истеривања Немаца из Ужица фабрика је пуштена у погон. Ја сам била одређена да радим код мајстора Драга Жунића на бушењу пушчаних цеви. То није био нимало лак посао, јер сам ја морала због оскудних средстава да ручно бушим цеви. После извеоног времена пребачена сам на производњу муниције. Услед недостатка радне снаге често сам напуштала то радно место да бих преносила кундаке и пушчане цеви на завршну обраду у подрум Светозара Марјановића и у кафану у Ади.

Та фабрика оружја у слободном Ужицу много је сметала Немцима и њиховим савезницима па су је често бомбардовали због чега смо ми морали да привремено напуштамо радна места. Тако је фабрика била бомбардована 5. октобра 1941. године. Радници су успели на време да се склоне. Кад смо се вратили из склоништа, било нам је наређено да сваки простији радник оде кући, а стручна лица да остану да виде да ли могу машине да се оспособе за даљи рад. Нама осталима, који су требали да иду кући, речено је да ће се одржати конференција у 18 часова код касарне. Тада нам је речено да се фабрика премести у „трезоре“ како би се наставио рад. Било је наређено да се издвоје способније раднице да из рушевина превлаче коњском запрегом материјал који се Млогоа иокористити за израду оружја и муниције. После тог прекида због бомбардовања фабрика је наставила рад у трезорима и другим погонима.

Једног магловитог новембарског дана, поеле напорног рада, када сам била смењена, враћала сам се умориа кући. Мој тадањи мајстор Зупан, који је погинуо, звао ме је да примим прилично велику плату. Тада смо били добро плаћени. Услед умора нисам могла да чекам па сам полсурила кући са намером да сутра примим плату. Нисам одмакла ни педесет метара када је ваздух заглашила страховита експлозија. Погледала сам у магловито небо јер сам мислила да су биле „штуке“. Међутим, њих нигде није било. Окренула сам се да видим где је експлозија. Угледала сам Једног човека кога је експлозија избацила из „трезора“ и бацила на кров једне суседне зграде (данашње Железничке задруге). Потрчала сам доле не бих ли некога спасила. .. Међутим, партизани су блокирали трезоре и нису никоме допуштали да уђе. Експло-

зија је трајала 48 чаоова непрекидно. Спаса за оне који су били унутра није било. После експлозије мртваци су непрекидно вађе-ни из „трезора“. Жртава је било много. Сви погинули били су одвучени у болницу у Крчагову и у Пољопривредну школу у Севојну. Отишли смо у болницу да би препознали изгинуле. У болници је било да ниси могао нигде да прођеш од мртваца. Радници су вучени у капелу, и у болницу, и горе на брдо на гробље. У овој капели на гробљу био је покојни Зупан. На дан сахране окупљеном народу пред болницом говорио је један за кога неки калсу да је Ваљевац, а неки да је Београђанин. Био је виоок, имао је црку тршаву косу. Не знам ко је то био, али оно све живо онде што је било то је све плакало док је он говорио. Био је узбуђен док је говорио и каже: Другови и другарице, ми ћемо ооветити ове жртве које су данас пале и борићемо се све док не ослободимо овај наш народ,

Милена СОКРШ